

2019

Mitigeren *Viscum album* (Loostraat te Eindhoven)

SOONTIËNS
Boomverzorging

Uitgevoerd door: Niels Kreb

8-2-2019

Project:

Mitigerende maatregelen Maretak Loostraat te Eindhoven
Eindhoven, 8-2-2019

Opdrachtgever

Tony Hengstmengel

projectleider groen/ landschapsarchitect

ir. A.J.L. Hengstmengel |
Gemeente Eindhoven, Sector Ruimtelijke Expertise,
Afdeling Openbare Ruimte
Postbus 90150, 5600 RB Eindhoven | Nachtegaallaan 15, 5613 CM Eindhoven
T +31 (0)40 238 6157 | E t.hengstmengel@eindhoven.nl

Boomadviseur

Uitgevoerd door:

Niels Kreb
European Tree Technician - boomtechnisch adviseur
niels@soontiensboomverzorging.nl

Inleiding

In opdracht van de gemeente Eindhoven heeft Soontiëns boomverzorging mitigerende maatregelen uitgevoerd betreft een populatie maretak (*viscum album*) gevestigd in een laanstructuur van populier aan de Loostraat te Eindhoven.

De gemeente Eindhoven is voornemens deze rij populieren op termijn te kappen.

Het bevoegd gezag (in dit geval gemeente Eindhoven) heeft zorgplicht volgens de wet natuurbescherming. Wnb voorziet in een algemene verplichting voor een ieder om voldoende zorg te dragen voor bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.

Ondanks dat de Maretak (*Viscum album*) geen beschermde soort is, moet de gemeente Eindhoven voldoen aan haar zorgplicht. De soort komt in de regio Eindhoven weinig voor. In het kader van WNB zijn er mitigerende maatregelen uitgevoerd voor het behoud van deze populatie maretak.

Doormiddel van zaad/bes oogst en herintroductie op een alternatieve locatie wordt de populatie in stand gehouden.

In overleg met de gemeente Eindhoven zijn er een tweetal locatie bepaald.

1^e locatie laanstructuur van populieren op Riel (gemeente Eindhoven)

2^e locatie laanstructuur van zwarte linde

De herintroductie is uitgevoerd op 8 februari 2019, hierbij zijn een twintigtal bomen onderhanden genomen waarbij per boom 10 bessen van de maretak zijn geïntroduceerd.

Om het slagingspercentage te vergroten zijn er twee methodes toegepast. Om het natuurlijk proces zoveel mogelijk te imiteren zijn de bessen van de maretak kapot gedrukt tegen verschillende gestel takken en op verschillende hoogte verspreid door de boomkroon.

Ook is er gekozen voor het maken van een T-incisie, waarbij de bes en de pit deels ingebracht worden in het verse hout. Beide methodes zijn door elkaar toegepast.

Locatie

Figuur 1 Huidige locatie populatie maretak (Loostraat te Eindhoven)

Mitigerende maatregelen

De oogst locatie (A) is gelegen aan de loostraat te Eindhoven. De Maretakbessen zijn op 8 februari 2019 verwijderd van een *Populus canadensis* 'Gelrica" met gemeentelijk boom nummer 52708.

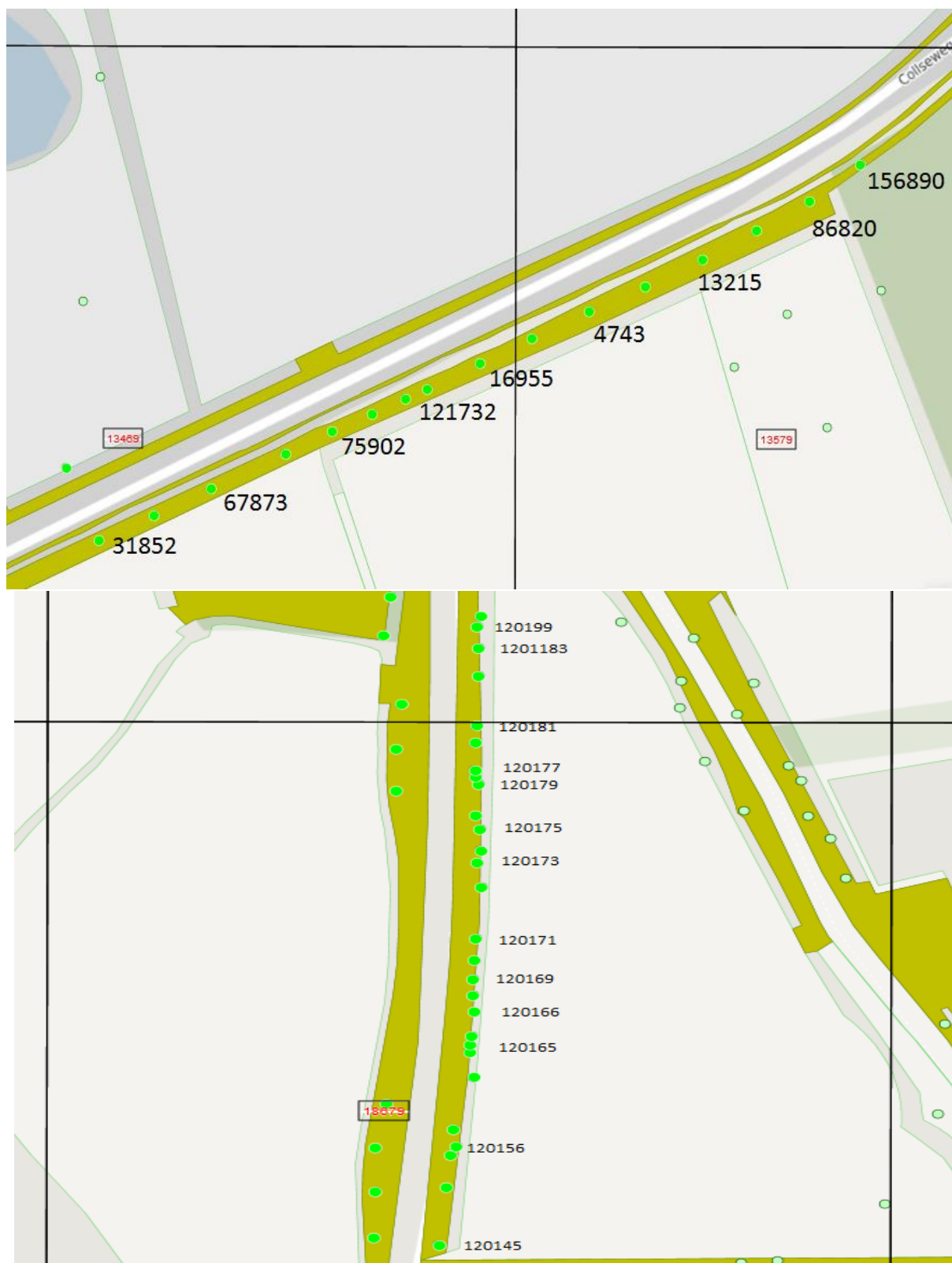
In overleg met de gemeente Eindhoven zijn er twee locaties bepaald voor de herintroductie van de maretak. Beide locaties zijn zorgvuldig afgewogen, hierbij is gekeken naar boomsoort, locatie en bodemtype.

Locatie 1 (Colseweg) is een laanstructuur van zwarte linde met een gemiddelde plantafstand van +- 10 m.

Locatie 2 (Riel) is een historische hakhoutstructuur van Canadese populier. Locatie 2 wordt momenteel beheerd door Brabants landschap.

Figuur 2 Overzichtskaart van mitigerende maatregelen

Figuur 3 Locatie 1 en 2, boomnummers met herintroductie van maretak

Maretak (*Viscum album*)

De maretak (is een groenblijvende plant uit de sandelhoutfamilie (*Santalaceae*). De plant leeft op bomen. Het is een halfparasiet: voor water en zouten is de plant afhankelijk van zijn gastheer. De maretak wordt ook vogellijm of mistel genoemd, of met de Engelse naam mistletoe aangeduid. De maretak wordt thans ook met succes gekweekt.

Verspreiding

De maretak komt in geheel Nederland en in het oosten van België voor. In Zuid-Limburg is de soort vrij algemeen, wat niet geldt voor de rest van Nederland. Om die reden wordt soms verondersteld dat maretak ten noorden van Zuid-Limburg niet zou voorkomen, maar dat is dus onjuist. In Nederland is de plant vanaf 1 januari 2017 niet meer wettelijk beschermd. In Duitsland komt de maretak ook heel veel voor en dan vooral in de appelbomen. Zelfs in Noord-Denemarken is de maretak aangetroffen op een ratelpopulier. De plant komt voor op populieren (echter nooit op zwarte populieren), appelbomen, eiken, esdoorn, linde, valse acacia, grove den en meidoorn.

Kenmerken

De witte, besachtige vrucht wordt door vogels verspreid. Deze worden genuttigd in de oksel van een boomtak, het zaad blijft liggen en ontkiemt. De wortel groeit in de boom. Zaden worden niet verteerd en hebben een kleverige laag, vandaar ook de naam 'vogellijm'. De zaden zijn giftig. (Bron: Wikipedia)

Herintroductie methode

De herintroductie is uitgevoerd op 8 en 9 februari 2019, hierbij zijn een twintigtal bomen onderhanden genomen waarbij per boom 10 tot 15 bessen van de maretak zijn geïntroduceerd.

Om het slagingspercentage te vergroten zijn er twee methodes toegepast. Om het natuurlijk proces zoveel mogelijk te imiteren zijn de bessen van de maretak kapot gedrukt tegen verschillende gestel takken en op verschillende hoogte verspreid door de boomkroon.

Ook is er gekozen voor het maken van een T-incisie, waarbij de bes en de pit deels ingebracht worden in het verse hout. Beide methodes zijn door elkaar toegepast.

Tijdens de herintroductie is er rekening gehouden met de blijvende kroon. De lindes op locatie 1 worden in de toekomst nog gesnoeid en hebben deels nog een tijdelijke kroon.

Figuur 4 T-incisie indrukken bes/pit in bast

Figuur 5 Resultaat na inbrengen bes/pit onder bast

Figuur 6 Introductie zonder incisie doormiddel van kapot drukken bessen